

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА
И СТРУЧНА СЛУЖБА ЧАЧАК ДОО

Тел. 032/320-710, Факс. 032/320-712, e-mail: ovcar@yu1.net psscacak@psss.rs

Број 10

Датум и место издавања:

28.10.2016. Чачак

Тираж: 350

БИЛТЕН НОВЕМБАР 2016.

САДРЖАЈ

1. Антакноза опасна болест јагоде -Дипл.инг. Весна Нишавић Вељковић
2. Зимски начин исхране крава - Дипл.инг. Љиљана Ћурчић
3. Неопходност задругарства – Дипл.инг.Биљана Јањић
4. Преглед доминантних цена са зелене и сточне пијаце за новембар 2016
5. Објављене и реализоване агропонуде

АНТРАКНОЗА ОПАСНА БОЛЕСТ ЈАГОДА

Последњих година све чешће у интензивним засадама јагоде налазе се симптоми антракнозе. Антракноза је заједнички назив за болести јагоде које узрокују гљивице *Colletotrichum* врсте. У литератури су описане четири врсте: (*C. acutatum*, *C. dematium*, *C. fragariae*, *C. gleosporioides*)

У пролеће при повољним условима, доста кише и високе температуре, први симптоми овог обољења јављају се још у цветању. Симптоми на цветовима су у облику палежи и зато се често мешају са симптомима сиве трулежи. Болест се касније интензивно шири и развија на зеленим плодовима тако да може довести до значајног смањења приноса. На лисним дршкама се уочавају црне пеге које се у влажним временским условима повећавају и улежу у ткиво.

Симптоми на плоду су воденасте пеге тамно смеђе боје, касније поцрне и повећавају се док не захвате цео плод. Овај симптом се разликује од трулежи коју проузрокује *Botrytis* sp. јер се у том случају на плодовима јавља сивкаста превлака, а код антракнозе плодови само поцрне без превлаке.

Поред плодова, симптоми се испољавају на лисним дршкама, столонима, лишћу, што доводи до увенућа и пропадања целе биљке. Заштита јагоде се спроводи применом агротехничких и хемијских мера борбе. У агротехничке мере борбе спадају:

- садња здравог садног материјала

- плодоред најмање 3-годишњи, а препоручује се и 5-годишњи

- избегавати наводњавање вештачком кишом

- умерено ђубрење атолом

Хемијска заштита се заснива на примени фунгицида пре појаве болести. Ако су повољни услови за развој болести обавезно је једно прскање седмично до момента бербе. Примена фунгицида у току бербе је ограничена због каренце препарата.

Што се тиче ефикасности фунгицида може се рећи да већина фунгицида има само делимично деловање на антракнозу јагода. Фенхексамид и пириметанил показују само слабији споредни ефекат на антракнозу, као и сви фунгициди на бази бакра. Такође делимичну ефикасност имају фунгициди на бази дифеноконазола и миклобутанила. Бољу ефикасност на антракнозу јагода испољавају фунгициди из групе стробилурина (на бази а.м. азоксистробин, боскалид + пираклостробин) и хлорталонил. Сви фунгициди присутни на тржишту, са поменутих активних материјама, нису регистровани код нас за примену у јагодама, док се у европским земљама успешно користе у заштити јагоде од ове болести.

Весна Нишавић Вељковић
ПССС Чачак

Зимски начин исхране крава

Исхрана крава музара у зимском периоду треба да буде заснована на коришћењу сувих и сочних кабастих хранива. Неодговарајућа исхрана нарочито високомлечних грла може довести до мање производње по грлу него код екстензивних раса. На тај начин може доћи до нарушавања њиховог здравља.

Основно кабасто храниво у зимском периоду ја силажа од целе биљке кукуруза. Као допуна кабастој храни се користе се различита сена трава и легуминоза.

Најважније кабасто храниво које се користи у зимском периоду за исхрану музних крава је силажа целе биљке кукуруза. Није увек лако обезбедити квалитетну силажу као у годинама када су неповољне временске прилике. Суша у одређеним фазама развоја кукуруза доводи до тога да буде мање клипова у односу на укупну масу биљке.

На време убрана, у периоду преласка из млечне у воштану фазу зрелости и добро спремљена силажа са високим уделом зрна (од 35 до 40%) садржи 30 до 35% суве материје. Оваква силажа је угљено хидратно храниво богато у енергији, а сиромашно у протеинима. Степен киселости pH је један од најбољих критеријума за оцену квалитета. У добро спремљеној силажи pH се креће између 3,5-4,2. Ако је pH изнад 5,0 значи да силажа није довољно кисела, односно да није довољно преврела, међутим, ако је pH око 2,0 онда је прекисела. Однос испољених киселина такође указује на њен квалитет. Млечна киселина је без мириса. Оштар мирис је показатељ веће количине сирћетне киселине. Веће количине ове киселине доводе до смањеног конзумирања силаже. Киселкаст, неугодан мирис је знак вишка

бутерне киселине. Бутерна киселина у силажи углавном настаје у накнадном врењу услед непажљивог справљања силаже, као и присуства земље у силираној маси. Ако је ова киселина присутна у великим количинама, сигуран је показатељ лошег конзервусања и нестабилности силиране масе.

Силажу је најбоље користити у континуитету целе године, да би се избегао стрес при преласку са једног на други режим исхране. Недостатак хранљивих материја у силажи се надокнађује увођењем концентрованих хранива.

Осим силаже од сувих кабастих хранива најзаступљенија су различита сена трава и легуминоза. Њихово коришћење задовољава минимум физиолошких потреба као и нормалну функцију органа за варење. Квалитет сена зависи од више чинилаца и јако је променљив. Један од значајнијих чинилаца је време кошења, које може бити обављено прерано или прекасно. Одступање од правовремене косидбе као и неповољни временски услови доприносе великим губитцима њиховог највреднијег дела.

Сено вишегодишњих легуминоза одликује се високим садржајем протеина, минералних материја, витамина и других корисних састојака. Ливадско сено је сиромашније садржајем минералних материја. Да би ово храниво било квалитетније треба строго водити рачуна да се коси у почетку цветања и осуши без већих губитака.

Поред силаже и сена трава и легуминоза, користе се и суви резанци шећерне репе, који представљају угљенохидратно храниво, сиромашно протеинима (око 8%), са садржајем сирове целулозе око 18%, задовољавајућим садржајем минералних материја. Могу се користити у свежем стању, силирани или суви. Код крава музара треба пазити на количине, јер може

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА ЧАЧАК ДОО

Тел. 032/320-710, Факс. 032/320-712, e-mail: ovcar@yu1.net; psscacak@psss.rs

---

HRANIVO	PROIZVODNJA MLEKA (KG)					
	10	12	14	16	18	
Seno lucerke	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	
Silaža biljke kuk.	20,0	22,0	24,0	26,0	28,0	
Slama pšenična	1,7	1,6	1,7	1,4	1,4	
Prekrupa zrna kuk.	0,6	0,7	0,7	0,8	1,0	
Saćma suncokreta	3,4	3,5	3,8	3,9	3,9	
Stočna kreda	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	
Stočna so	0,05	0,05	0,05	0,06	0,06	
Premiksi minerala i vitamina	0,12	0,13	0,14	0,15	0,15	

довести до повећане киселости и погоршања квалитета млека. Суве репине резанце пре употребе треба наквасити са 2-3 пута већим количинама воде и оставити преко ноћи да набубре.

Овако наквашени се мешају са другом храном. Пријатног су укуса и мириса па их стока радо једе. Кравама се дају у малим количинама 3-4 кг дневно ради постизања боље продукције млека.

Пссс Чачак,
Љиљана Ђурчић инж.сточарства

Неопходност задругарства

Ако погледамо аграрну структуру у Србији, према попису пољопривреде из 2012.године, види се да је анкетирано 937 210 домаћинстава и правних лица.

Од анкетираних 630 977 су пољопривредна газдинства, а од тога 628 413 су породична пољопривредна газдинства док су 2564 газдинства правних лица и предузетника.

Упоређивањем са пописом из 2002.године, где је број породичних пољопривредних газдинстава био 778 891 закључујемо да је економска пропаст 150 хиљада газдинстава која су била у поседу углавном старачких домаћинстава.

Ако би погледали поседовну структуру породичних пољопривредних газдинстава видели би да 46,6% истих поседују до 2 ха земље, 29,4% од 2-5 ха, 14,3% од 5-10ха, 7,3% 10-50ха, а само 0,9% породичних пољопривредних газдинстава поседује више од 50 ха земље. Од тога само 15 породичних пољопривредних газдинстава на подручју централне Србије.

Такође погледавши карактеристике малих робних произвођача код нас види се велика уситњеност поседа (50 милиона парцела), мала инвестициона способност, производња малих количина робе као и старосна структура пољопривредних произвођача која је преко 65 година.

Приближавање Европској унији и глобализација, који се одвијају истовремено са транзицијом отварају нова тржишта и проширују их ван државних граница.

Тржишна економија доноси велике изазове пословним заједницама у производњи, трговини и маркетингу.

Из свега предходно наведеног закључујемо да је за одрживост неопходно **УДРУЖИВАЊЕ!**

Неопходан је организован наступ пољопривредних произвођача у новонасталим околностима да би имали дугорочну перспективу.

Земљорадничке задруге су један од могућих и традиционално проверених облика удруживања произвођача, нарочито код нас а и у свету, који остварују корист за своје чланове и кооперанте, локалну заједницу и укупну привреду уопште.

Само удружени произвођачи могу да пређу на савременији и ефикаснији начин производње и тако одговоре условима које диктира тржиште. Кроз задруге пољопривредни произвођачи остварују своје економске, социјалне и културне потребе и жеље активно учествујући у раду као и у демократској контроли.

Саветодавац за агрономију

Биљана Јањић

www.stips.minpolj.gov.rs

Cene povrća - zelene pijace u Srbiji za period 21.- 27.11.2016. godine

Jedinica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA													VOJVODINA					DOMINANTNE CENE					
	Beograd	Kalenić	Beograd	Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	NIŠ	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA
Brokoli (Broccoli)	250	150	150				200		220	180					150	200	120			100	100	150	150	100
Karfiol (Cauliflower)	150	100	80			80	120	90	60	80	100	50			120	120	80	90		100	70			120
Krastavac-komišon (Baby cucumber)	120	120	120			120	100	90	80	120		80			130							120	120	
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	70	60	30			40	40	40	40	50		30	40		25	50	60	40		25	35	40	40	25
Krompir (Potato)	40	30	20			25	15	25	15	15	20	25	25		15	40	25	30				25	25	
Kupus (Cabbage)	600	600	500			600	500	400	450	500	500	500			450	500	700				300	500	500	
Luk beli (Garlic)	80	60	60			40	50	50	50	50	50	40	40		50	50	60	60		40	40	50	50	
Luk-omi (Onion)	200	180				120				130					140	170	120				100	120		
Paprika-babura (Pepper-babura)	150	150	50			100			80	130					180		120					150	150	
Paprika-ostala (Pepper-other)	100	120	120			100	100	80	80	120	100	50			130	100					100	100	100	
Paradajz (Tomato)	400	300	200			450	220	240	250	250		200	230		300	300	300					300	300	
Pasulj-beli (Beans white)	200	250													250	100						250		
Praziluk (leek)	100	80				80	100		80	100	100	100	100		100	80					100	100	100	
Spanać (Spinach)	120	120	120			150	200	140	130				100		200		120			140	200	120	120	200
Tikvice (Zucchini)	180	180	140			150	200	140	120	130					150	150						150	150	
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	60	60	40			30	45	30	40	50	40	40			45	60	60			50	35	40	60	
Šargarepa (Carrot)	80	60	70			60	50	50	50	60	40	50	50		60	80	60			40	50	50	50	60

Cene voća - zelene pijace u Srbiji za period 21.- 27.11.2016. godine

Jedinica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA													VOJVODINA					DOMINANTNE CENE					
	Beograd	Kalenić	Beograd	Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	NIŠ	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA
Banana (Banana)	150	120	120			130	130	120	120	140	100	130	140		140	150	120	160				120	120	
Grejpfrut (Grapefruit)	120	150				150	200	200	150				150		160	150	150					150	150	150
Grožđe-belo ostalo (Grapes-white others)	250	250				150	140	120	120							100								
Grožđe-crno ostalo (Grapes-black others)	150	150				150	140	120	120	120	130										120	120		
Jabuka-Ajdared (Apples-Idared)	60	50	60			40	60	60			50	40	50		35	60		60			50	60	60	60
Jabuka-zlatni delišes (Apples-Golden Delicious)	70	60	60			50	60	60	100			40	60		40	80	80				60	60	60	80
Jabuka-Greni Smit (Apples-Granny Smith)	80	60				50	60	60					40	60		80	80					60	60	80
Jabuka ostala (Apples-other)	80	60				50	50			50		35	60		40		60	60					50	60
Kruška (Pear)	180	140				200	120	150	120	150			130		120	180	130					120		
Limun (Lemon)	100	100	150			100	120	120	120	150			80				120	100						
Malina (Raspberry)	160	140	160			180	130	150	150	200			150	170	160	150	150	220				150	150	150
Mandarina (Tangerine)	150	120				100	90	130	120	140	120	120	120		130	140						120	120	
Nar (Pomegranate)	220	150				200	200	150	200				180		220	130						200	200	
Orah (Walnut)	900	800	700			700	800	800	800	600	600	800	700		800	800	700	800			1000	800	800	800
Pomorandža (Orange)	120	120				120	120	120	120	120	120	120	160				130					120	120	

Dominantne cene žive stoke na pijacama u Srbiji za novembar 2016. godine

www.stps.mlinpolj.gov.rs

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centraha Srbija										Vojvodina									
			Beograd Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	NIŠ - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo Osipaonica	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin		
Bikovi	>500kg	SM	220																			
Dviske	sve težine	sve rase	200	150	130																	
Jagnjad	sve težine	sve rase	300	280	280	230	280	300	300	280	275	290	300	270	250							
Jarad	sve težine	sve rase	200	170	200	150	230	200				200										
Junad	350-480kg	sve rase											220	250								
Junad	>480kg	sve rase											220			220	240					
Koze	sve težine	sve rase	125	120				150	120							140						
Krave za klanje	sve težine	HF																140				
Krave za klanje	sve težine	SM											120	150	160	140						
Krmače za klanje	>130kg	sve rase	130	130	100	90	115				120	150										
Ovca	sve težine	sve rase	170	130	120	120	150	150	110	130	160	150	120	110	100							
Prasad	16-25kg	sve rase	180	190	200	150	170	200	240	180	200	200	220	180	200	165						
Prasad	<=15kg	sve rase	200	200				180	240	200	200	230	200	200								
Telad	80-160kg	SM	420				350	360	350	370												
Tovljenici	80-120kg	sve rase	160	160	150	140	160	170	150	160	160	120	160	150	150							
Tovljenici	>120kg	sve rase	150	150	110	120							140	145								
Šilježad	sve težine	sve rase	200				160				200	220										

Strana 4

Klanične cene žive stoke u Srbiji po okruzima za period 21.-27.11.2016. godine

www.stps.mlinpolj.gov.rs

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Grad Beograd	Braničevski	Pčinjski	Mačvanski	Nišavski	Pirotski	Podunavski	Raški	Zajčcarski	Moravički	Šumadijski	Južno-bački	Južno-banatski	Severno-bački	Srednje-banatski	Sremski	Dominantna cena - Srbija
			Bikovi	>500kg	HF	220													
Bikovi	>500kg	SM	240	235	230	220	230	230	240										
Dviske	sve težine	sve rase																	180
Jagnjad	sve težine	sve rase	290	260	280	280	260	280	250	300									
Junad	350-480kg	sve rase			235	220				240									
Junad	>480kg	sve rase	250				220			240	220	220	220						
Krave za klanje	sve težine	SM	160	170	150	150	150	120	140										
Krmače za klanje	>130kg	sve rase	120	110							110	90							
Ovca	sve težine	sve rase	130	200				110	120										
Prasad	16-25kg	sve rase	180	180	150	180	180	180	180	180	180	180	200	180	180	200			
Telad	80-160kg	SM	350				360	330	440	430	420								
Tovljenici	80-120kg	sve rase	187	150	155	160	130	160	140	110	160	155	140	160					
Tovljenici	>120kg	sve rase	140	130	110							120	100	135	150				
Šilježad	sve težine	sve rase	200																

Strana 5

Објављене и реализоване агропонуде на порталу www.agroponuda.com

- *Лековић Бранислав Вапа, понуда црвеног и белог кромпира
- * Јанковић Милан , понуда јабуке
- * Јелић Томислав ,продаја јабуке
- * Божовић Ненад, понуда јуница
- *Јевтовић Лазарија, понуда телади
- *Шундерић Владе, понуда телади
- *Шундерић Бојан, понуда јагњади
- *Савић Драгомир, понуда јабука
- *Јовановић Дејан, понуда јабука
- *Павловић Радован ,понуда кромпира
- *Нешковић Радован , понуда кромпира,
- *Димитријевић Драган, понуда кромпира
- * Јестровић Стефан , понуда кромпира
- *Старчевић Драгослав , понуда кромпира
- *Глишовић Весна , понуда кромпира
- *Јеличић Зоран, понуда кромпира и купуса
- * Божовић Ненад, понуда јуница
- *Павловић Милован, понуда крава
- *Јевтовић Лазарија, понуда телади

Поштовани пољопривредни произвођачи,

у циљу побољшања пласмана пољопривредних производа, продају својих производа можете огласити на сајт www.agroponuda.com

(Берза пољопривредних производа и произвођача Републике Србије).

Унос понуда у систем врше саветодавци. За детаљне информације обратите се :

Пољопривредној саветодавној служби Чачак 032/320-710